

Vendégünk volt a Magyar Szemle

A csütörtök esti fülledt hőségben — hosszan készült az eső, de végül is csalódtak benne, akik várták, sok mindennel így vagyunk mostanság — igazi hűvös oázist jelentett a múzeum Bartók-terme azoknak, akik (az uborkaszegont tekintve elég szép számban) megismerkedtek jelenlétükkel a hatodik évfolyamába lépő, nemese konzervatív folyóirat szerkesztőinek helyi bemutatkozását. Az, hogy mégis felforrósodott a levegő, s helyenként kis, de ide illő túlzással parázs vita alakult ki, annak köszönhető, hogy a **Szabados György** zeneszerző által hosszan elemzett „progresszív konzervatívizmus” szellemében a szerzők igyekeztek közvetlen és bensőséges hangulatot kialakítva kötetlen eszmecserevé tenni a találkozót. **Czakó Gábor** prózaíró, a folyóirat főszerkesztő-helyettese miután bemutatta társait, ötvenhatos élményeit elevenítve fel, a folyóirat szándékairól és esélyeiről beszélt. Ezután **Szabados György** egy új zongoraművét hallhattuk kazettáról, majd a zeneszerző saját zenei elképzeléseiről és a Magyar Szemle körének szellemi hovatartozásáról beszélt, nem feledkezve meg a csod és a káosz felé tartó világalapot felemlegetéséről sem. (Aki nézi a Duna TV-ben **Balogh János** akadémikussal folytatott beszélgetését a környezet és az ember kapcsolatáról, azok tudják, hogy **Szabados**

érzékeny membránként reagál az ökológiai problémákra...) **Szöcs Géza**, a folyóirat szerkesztőbizottságának tagja új, a könyvhétre afféle „próbakiadásban” megjelenő színjátékából olvasott fel három jelenetet. A **Ki cserélte el a népet?** (Erdélyi Híradó) a magyar történelem kulcsmomentumait emeli ki és járja körül, s végeredményben a részletek alapján is elmondható, hogy a magyarság ezer esztendeje elpuszkázott lehetőségeiről s folyamatos esélyvesztéséről szól. Akárcsak előző színművében (**A kisbereki bősörmények**, Erdélyi Híradó, 1995), itt is versbe vált át időnként a szöveg, sőt, a zenének is szerepe lesz a Kolibri-színpad kérésére írott Műben, ha színpadra kerül, hiszen egyik visszatérő szereplője, a **Lovag Petőfi Nietzsche** által megzenésített **Te voltál egyetlen virágom** című versét énekli, amikor időnként, afféle hazajáró léleként átsuhan a színen. Innen a találkozó közvetlen, helyenként vitába csapó eszmecserevé alakult át. Liberalizmus és konzervatívizmus kapcsolatáról, a nemzetállam esélyeiről, illetve esélytelenségéről **Entz Géza** is többször kifejtette álláspontját. Végezetül **Dóza Tamás** a Magyar Szemle terjesztési nehézségeiről beszélt, s arról a tervről, hogy hamarosan, ha korlátozott példányszámban is, de a folyóirat megvásárolható lesz Székelyföldön is. Ebben a reményben búcsúztunk...

BOGDÁN LÁSZLÓ

SZABADOS GYÖRGY**Újév — új év**

A VILÁG ÚGY VAN MEGALKOTVA, hogy aki azt föl fogni képes — és kicsoda nem —, annak minden pillanatában belső rendjéről mesél. Arról a rendről, amelynek titkos öléseiben a változások gyötrelmes gyönyörűsége ég, és minden, amit beolt és kirajzol, minden, aminek testet ad ez a titokzatos nász — a látható és érzékelhető Világ; egy profánnak tűnő skandalum, amit azonban éltet és összetart a Rend, a rend szent és mély és örök szövete.

Életünk és világunk minden perce és tere, minden cselekedete és tüneménye ennek a nagyszerű rendnek a látványos színpada. S ezen a végtelen színpadon mi mind, akik egymástól látszólag olyannyira különbözünk, valójában ugyanannak a mögöttes rendnek a gyermekei vagyunk; tisztesszereplők, akik magunk is mind képviseljük azt.

A többieknél, az állatoknál, a növényeknél, a tárgyaknál gyarlóbbak vagyunk kicsit, mert ész kaptunk, eszet, önsajnál-tató lusta értelmet, amely lázadó

hajlamú. S a lázadás: önzés, s az önzés: magány. De ezáltal képesek vagyunk föl fogni is ezt a hatalmas csodát. És képesek vagyunk ezen keresztül azt is megérteni, hogy ennek a csodának a fenn-tartásához önzésünkön felül emelkedve juthatunk el. Hogy élet csak ebben a csodában létezik, hogy aki ebből kilép, ebből kilázad, hogy aki ezt hivalkodón kikezdi, annak a magány magánya lesz örök sora. Az régi szóval: elkárhozik.

Az új év nem Újévkor kezdődik. Pedig az idő a világ tán legszigorúbbrendje. Újévnapja csak külső tünet. Az új Év ben-tünk kezdődik. Az új Évet mi terem-tjük meg. A többi csupán a bolygók forgása-vonulása.

Az új év akkor és ott kezdődik, ahol s amikor újra együtt vagyunk. Amikor újra együtt tudunk lenni, mert rendet teremtetünk magunkban. Együtt lenni pedig ott kell tudni, ahol élünk, éppen ott van esély, csak ott van alkalom. Másutt sohse valóság, másutt csak ábránd.

A Karácsony szíven újra meg-nemesedett Újév ennek az

egyetemes és benső csodának a helyreállítása magunkban. A romolhatatlan örök együtt-lét vidám és komolyos, elmerengő és önfeladót követése. Ennek a közös elhatározásnak útra bocsátó ünnepe.

Nekünk a hely ez a Föld s ez az ország. Nekünk ez az ország, ez a vidék, ez a város és falu az otthonunk. Nekünk az idő nem a múlt és nem a jövő. A Jelen a múlt, s a jövő is csak ez a jelen. Itt és most. Itt kell újra elkezdni. S elsősorban önmagunkban. Ami lesz, mind ebből fakad. Minden, amit szívünk értelme és a józan ész ma föl fog és akar és megteremt — az látket át majd a jövőn, a helyreállítás első művelete. Szilveszter éjjelén erre emeljük poharunkat.

Post tenebras lux: a sötétség után — Fény! De minde-keletti: legyünk erősek! Ez legyen az újévi kívánság, ezek legyenek az új év útra bocsátó jó szavai. Ha már a világ úgy van megalkotva, hogy aki azt föl fogni képes — s kicsoda nem —, annak az minden pillanatában belső rendjéről mesél.

CZAKÓ GÁBOR**MAGYAR RÉMMESÉK****Józan, paraszti átlátszóság**

Kitömní való dunnaludak és lenge kankalinok közt társalkodott egyszer két férfiú. Jóízűen. Az egyik riporter volt, a másik még annál is több.

Kérdi a riporter:

— Mondja, Főelvtárs, jó nekünk ez a bős-nagymarosi vízelépcső?

— Megmondom őszintén a teljes nyíltság jegyében, hogy a mai eszünkkel már nem fog-nánk bele.

— No, és megépítik?

— Meg.

A határtalan jóság

Az Üveghegyen innen, az Óperenciás-tengeren túl, a Kásahegy kellős közepén élt és működött egy verőlegény. Manikűrösnek hívták a szakmában, mert elsősorban a kör-mök eltávolításában jeleskedett. Oly ügyesen dolgozott, hogy fájdalomcsillapítót sem használt, csak fogót.

Mit ad Isten, egyszer csak telni-múlni kezdett az idő, fodrozni, habzani, s mire lecsillapult, Manikűrösnek szak-mát kellett váltania; a Kéz-míves Ktszben lett elnök, természetesen a szövetségi tag-ság választása alapján. Mikor aztán nyugdíjba ment, az unokáját sétáltatta: vitte játszotérre, állatkertbe, futball-meccsre, ahogy nőtt a gyerek.

A meccsen történt, hogy egy kacskakörmű ember fölismerte, és leköpte. Szó szót követett, a csempekörmű szívóskodott, cimboráit hív-

ta. Menekülni kellett, sőt, magyarázkodni a kíváncsi unokának.

— Tudod, kisfiam, ha én nem csináltam volna, csinálta volna más. Nálamnál rosszabb. Olyan, aki gonosz, aki szívből akar ártani a másinak. És az olyan mindenre képes!

Banga Ferenc rajza

SZÖCS GÉZA**Ki cserélte el a népet?****(RÉSZLET)**

4. szin
IV. Béla udvara 1237-ben
Szereplők: IV. Béla
Nagymagyarországról érke-zett utazó

Szolgák
IV. BÉLA: És milyen az élet ott nálatok Nagymagyarországon?

NAGYMAGYAR: Hát vadász-gatunk, halászatunk...
IV. BÉLA: Milyen nagyobb folyó folyik arrafele?

NAGYMAGYAR: Azt ílti, amit Volgának is neveznek.
IV. BÉLA: Hát persze. Ezt Julianus barát is jelentette. És még mit csináltak egész nap?

NAGYMAGYAR: Pogányok vagyunk. Istenről semmit nem tudunk, de bálványokat nem tisztelünk. Úgy élünk, mint az állatok, földet nem művelünk, lóhúst, farkashúst és más hasonlókat eszünk. Lótejet és vért iszunk. Lovunk és fegyverünk sok van, és a harcban elszántak vagyunk. Tudjuk a régi elbeszéléseiből, hogy a keresztényé lett magyarok tőlünk indultak el, de hogy hol vannak, nincs róla fogalmunk.

IV. BÉLA: Na és a politikai helyzet?

NAGYMAGYAR: Az jó. Igen erős szövetségeseink a tatárok. Kaphatnék egy kis lótejet vagy lóvért?

IV. BÉLA: Hé, szolgák, hal-lottátok? Hamar a konyhára. Egy kis farkashúst parancsolsz?

NAGYMAGYAR: Köszönöm. Szóval, a tatárok. Dzsingisz kánnal szövetségeseink vagyunk, és ed-dig tízenöt országot győztünk le együtt. De a tatárok nélkülünk is kurva erősek.

IV. BÉLA: Hm. És az nem történhet meg, hogy egyszer csak ellenetek fordulnak, és megtá-madnak benneteket?

NAGYMAGYAR: Bennün-kezt? A szövetségeseiket?

IV. BÉLA: Na jó, csak úgy kérdeztem. Arra is gondoltam, ha ti ott Nagymagyarországon felvennétek a keresztény vallást, és öszezefognánk, akkor talán elég erősek lehetnének a...

NAGYMAGYAR: Bocsáss meg, kivel fogunk össze?

IV. BÉLA: Hát velünk itt.

NAGYMAGYAR: Hm. Nos hát én beszámolok erről otthon... de az elképzelés az, hogy mi a nyugatra szakadt magyarokkal

keressük a szövetséget... csak, ahogy mondtam, nem tudjuk, merre laknak...

IV. BÉLA: Hogyhogy a nyu-gatra szakadt...

NAGYMAGYAR: Úgy, ahogy mondom. Azért indultam el, hogy megkeressem magyar testvé-reink országát.

IV. BÉLA: De hát ez itt Ma-gyarország!!

NAGYMAGYAR: EZ ITT?

IV. BÉLA: Hát persze! Mit gondoltál?

NAGYMAGYAR: (hasát fog-va) Hahahaha!

IV. BÉLA: Mit röhögsz?

NAGYMAGYAR: Na jó... hahaha... hihihii... és ti vagytok... már megbocsáss... ti volnátok a magyarok?!

IV. BÉLA: Ember, mit be-szélés!

NAGYMAGYAR: Hát jó, már elnézést... hihii... na de most már mennem kell... nagyon jól érez-tem magam, nagyon derék fiúk vagytok... de el kell indulnom... meg kell keresnem Ma-gyarországot... hát Isten veletek... esetleg egy kis lóhúst még az útra... agyó...

A második kiállítás

Június 19-én nyílik meg Balatonfüreden, egy magángalériában a székelyföldi képzőművészek magyarországi tárlata. Megkér-deztük **Kisgyörgy Tamás** grafikust, a tárlat-ot önzetlen szervezőjét, mit is jelent ez?

— Elsősorban megmérettetést. Az előző tárlatnak két éve rendkívül jó visszhangja volt. Akkor Székesfehérváron mutatkozhat-tak be a háromszéki, csíki, brassói képzőművészek a magyarországi közönségnek, de a tárlatot elvitték Miskolcra és Szentendrere is. Idén har-mincan szerepelünk több mint ötven munkával. Július 10-ig lesz nyitva kiállításunk Balaton-füreden, innen a tervek szerint július—augusz-tusban Szegedre, szeptemberben Székesfehérvárott a Pelikán Galériában és októberben Vesz-prémben is megtekinthetik az érdeklődők... El kell mondanom azt is, hogy semmifajta hivata-los támogatást nem kapunk, el lehet képzelní, mennyibe kerül egy ekkora anyag szállítása...
(-DÁN)

8 óra munka, 8 óra pihenés, 8 óra szórakozás

Kemény este volt csütörtökön a sportcsarnokban. A Masters of Rock '96 Tour — Transylvania keretében erdélyi turnéjának első állomásán **Sepsiszentgyörgyön** koncertezett a marosvásárhelyi Tornádó (előzenekar) és két ismerős magyarországi csapat, a **Moby Dick**, valamint az új **Beatrice Nagy Feróval** a frontvonalban.

KISVÁRDA, 1996**Sepsiszentgyörgyi díjazottak**

Június 2—9-e között nyol-cadik alkalommal került sor Kis-várdán a Határon Túli Magyar Színházak Fesztiváljára. A sepsi-szentgyörgyi Tamási Áron Színház Molière Scapin furfangjai című vígjátékával nevezett be a versenyre.

Gazda Zoltán, a színház irodalmi titkára elmondta, úgy tűnik, és a zsűri véleménye is ez volt, hogy a színházak művészei igényesebb, de ugyanakkor unalmas pro-dukciókkal jelentkeztek. Sokszor elhangzott a jó—rosszeladás kife-jezés. Ez alól a Scapin furfangjai sem mentesült. Az értékelőbizott-ság, amely végig egy véleményen volt, a sepsiszentgyörgyi előadás után két ellentétes véleményű táborra szakadt. Az egyik vonal felhőborítón rossz előadásnak minősítette, mondván, hogy ez nem Molière, a másik rész —

Duró Gyöző, a budapesti Új Szín-ház dramaturgja, Koltay Tamás, a Színház című folyóirat főszerkesztője — egész jó előadásnak tar-totta, és éppen azt értékelt, hogy új olvasatban adják vissza Mo-lière-t, ami nem a megszokott, és éppen ez az érdekessége.

Barabás Olga fiatal pályakez-dő művész díjat kapott, nem kimon-dottan a versenydarabért, hanem eddigi rendezéseirért. Sajátos, kü-lön világot teremtő, erős rende-zői egyéniséget emelték ki. A társulat másik díjazottja Botka László, akit alakításáért jutal-maztak. Még egy díj került Sepsi-szentgyörgyre, ezt Damokos Csaba kapta a nagyváradi színház Kár-páti Péter Akárki című játéka díszletéért és jelmeztervéért.

SEKERES ATTILA